

Cumhurbaşkanlığı himayesinde hayata geçirilen “Sıfır Atık” projesini Çayirova’da yaygınlaştırmak, öğrencilerimize doğa ve çevre bilinci oluşturmak, geri dönüşüm bilincini kazandırmak amacıyla Çayirova Güzeltepe Ortaokulunda Sıfır atık projesi kapsamında bez torba dağıtımı önceki gün gerçekleştirildi. Programa İlçe kaymakamı Hasan Gözen’in yanı sıra, İlçe Milli Eğitim Müdürü Azmi Tunç da katıldı. Konu ile ilgili konuşan okul müdürü Ali Ekber Yıldırım “çevremizin korunması gelecek nesillere daha yaşanabilir bir çevre bırakmak amacıyla öğretmenlerimiz ve öğrencilerimizle birlikte böyle bir çalışma başlattık.” dedi. Naylon poşetlerin kullanımının azaltılarak, bez torba sürecine geçilmesi döneminde, Çayirovalı öğrenciler, önemli bir mesaj verdiler. Okul Fen Bilgisi öğretmenlerinin liderlik ettiği programa katılım yoğun oldu.

1) Güzeltepe Ortaokulu öğrencilerinin sıfır atık projesi ile bez torba dağıtmalarının amacı hangisi olamaz?

- A) Çevre dostu bez çanta uzun ömürlüdür.
- B) Plastik torbaya göre daha ucuzdur.
- C) Bez çantalar %100 geri dönüştürülebilir.
- D) Doğal şartlarda ayrışıp toprağa karışabilir.

İnsanlar yaşamsal ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla üretim faaliyetleri yapar ve bunun için doğal kaynaklardan yararlanırlar. Fakat bazı insanlar üretim süreçlerinde duyar-sız davranabilmekte ve doğal kaynakların hiç bitmeyeceğini düşünmektedir. Oysa bu hatalı bir düşüncedir.

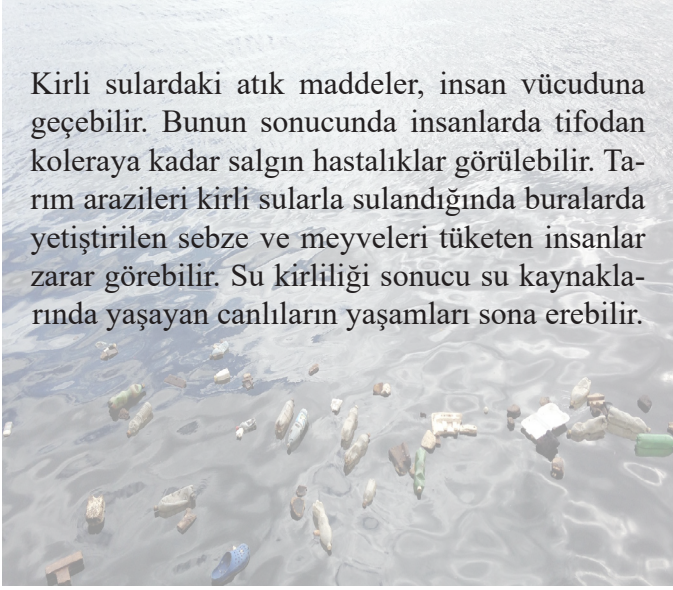
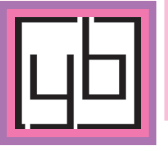
2) Buna göre bahsedilen hatalı düşünceye aşağıdaki cümlelerden hangisi örnek olamaz?

- A) Doğal kaynaklar bilinçsizce kullanıldığında tükenme tehlikesiyle karşı karşıya kalır.
- B) Doğal kaynakların üretim süreçlerinde bilinçsizce kullanımı sonucu çeşitli atık maddeler oluşur.
- C) Atık maddeler havaya, suya ve toprağa karışarak tüm canlıların yaşamını olumsuz etkiler.
- D) Atık oluşum sebeplerinin gözden geçirilerek atık oluşumunun engellenmesi veya azaltılması.

Uzaydan çekilen fotoğraflarına baktığımızda dünya masmavi görülmektedir. Bunun nedeni dünya yüzeyinin yaklaşık %71'inin sularla kaplı olmasıdır. Buna rağmen dünyadaki içilebilir nitelikteki temiz su miktarı çok azdır. İnsanlar içme amacıyla akarsu, nehir ve göl gibi tatlı su kaynaklarındaki suları ve yer altı sularını kullanmaktadır. İçilebilir nitelikteki sular, Dünya'daki suların yaklaşık %3'üdür. Bu suyun da bir kısmı yer altı sularıdır. Bu durumu şöyle açıklayabiliriz: Dünya'daki suları 100 bardak olarak düşündüğümüzde bu suyun ancak 3 bardağı içilebilir niteliktedir. Bu nedenlerle suyu çok dikkatli kullanmalıyız

3) Konumuz “Kaynakların bilinçsiz kullanılması” olduğuna göre yukarıdaki anlatılanlara hangi başlığı koymak daha uygun olacaktır?

- A) Sularımızı tasarruflu kullanmalıyız.
- B) Dünyadaki tatlı su kaynakları.
- C) Ne kadar çok suyumuz var.
- D) Doğal kaynaklarımız.

Kirli sulardaki atık maddeler, insan vücuduna geçebilir. Bunun sonucunda insanlarda tifodan koleraya kadar salgın hastalıklar görülebilir. Tarım arazileri kirli sularla sulandığında buralarda yetiştirilen sebze ve meyveleri tüketen insanlar zarar görebilir. Su kirliliği sonucu su kaynaklarında yaşayan canlıların yaşamları sona erebilir.

4) Buna göre hangisine ulaşamaz?

- A) Atık maddeler insan vücuduna zararlıdır.
- B) Tarım arazilerinde yüksek verim için kimyasal ürünler kullanılabilir.
- C) Doğayı kirletmek salgın hastalıkların habercisidir.
- D) Su kirliliği suda yaşayan canlıları olumsuz etkiler.

Ormandaki bitkiler kendi besinlerini üretirken havadaki karbondioksidi kullanır ve havaya oksijen verir. Bu nedenle ormanlar, dünyanın oksijen kaynağı olarak nitelendirilebilirler. Ne yazık ki dünyadaki orman varlığı insanların hatalı davranışları sonucu her geçen gün azalmaktadır.

5) Hangisi bu hatalı davranışlardan biri değildir?

- A) Söndürülmeyen piknik ateşleri
- B) Yakıt ve kereste için ağaçların bilinçsizce kesilmesi.
- C) Ormanlara zarar veren hayvanların (kıl keçileri) ormanlardan uzaklaştırılması.
- D) Yerleşim alanı açmak için ormanların kesilmesi.

İnsanlar, ihtiyaçları olan maddeleri üretebilmek ve günlük hayatı kolaylaştırmak için enerji kullanırlar. Gerek doğal yollardan gerekse teknolojinin bizlere sunduğu imkânlar doğrultusunda yer altı ve yer üstü kaynakları kullanılarak enerji üretimi yapılır. Enerji kaynaklarımız, yenilenemeyen ve yenilenebilir enerji kaynakları olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.

6) Aşağıdakilerden hangisi yenilenebilir (tükenmeyen) enerji kaynağı değildir?

- A) Jeotermal enerji.
- B) Hidroelektrik enerjisi.
- C) Doğalgaz.
- D) Rüzgâr enerjisi.

I-Bu kaynaklardan elektrik enerjisi üretilirken aşırı miktarda karbondioksit açığa çıkar.

II-Kaynakların kullanım süresi sınırlıdır. Kaynaklar kullanıldığında yeniden oluşmaları çok uzun yıllar alır.

III-Ülkenin enerji ihtiyacını kendi kaynaklarıyla karşılar.

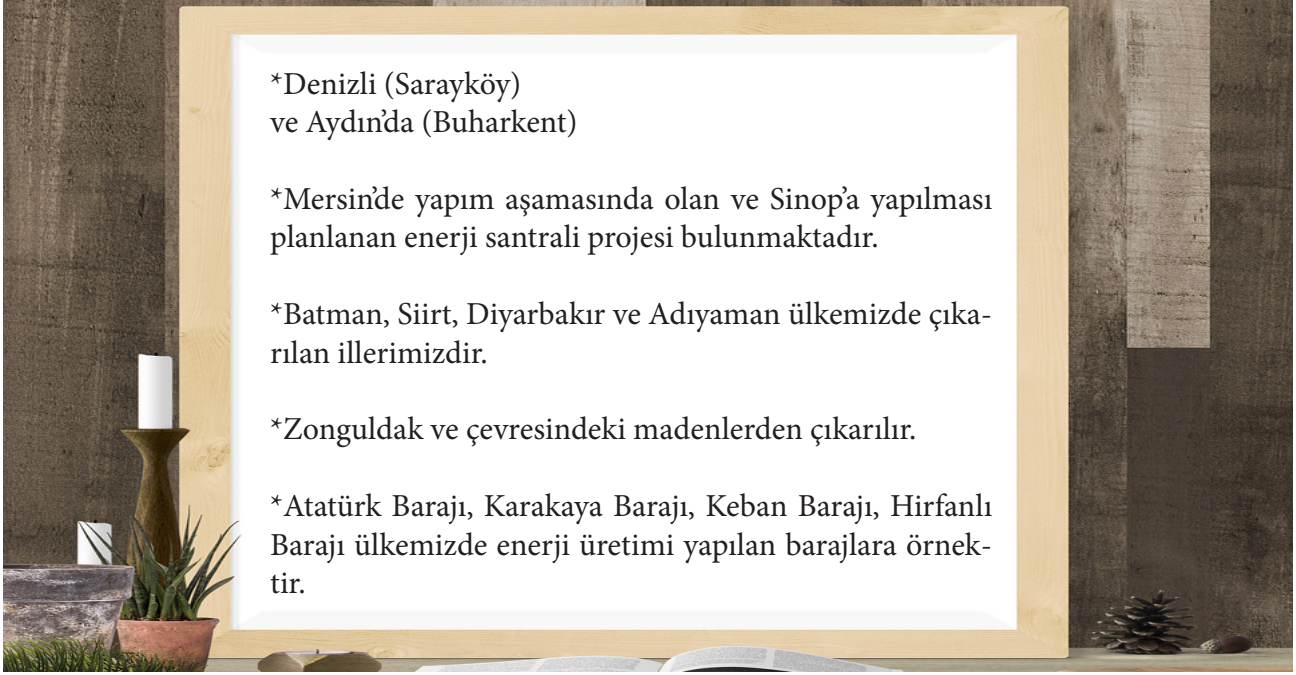
IV-Kullanım süresi sınırsızdır. Kaynaklar kullanıldığında kısa zaman içinde yeniden kullanılabilir.

V-Canlı yaşamına verdiği zarar çok fazladır.

7) Yukarıdaki bilgilerden hangileri yenilemeyen enerji kaynaklarına aittir?

- A) I ve V
- B) II ve IV
- C) I, II ve IV
- D) I, II ve V

8) Yukarıda enerji kaynakları ile ilgili bilgilere bakarak, hangisi doğru sıralanmıştır?

- A) Jeotermal enerji - Nükleer Enerji - Petrol - Taş kömürü - Hidroelektrik enerjisi.
- B) Linyit - Rüzgar enerjisi - Petrol -Taş kömürü - Hidroelektrik enerjisi.
- C) Jeotermal enerji - Petrol - Nükleer enerji - Doğalgaz - Hidroelektrik enerjisi.
- D) Jeotermal enerji - Güneş enerjisi - Linyit - Hidroelektrik enerjisi - Rüzgar enerjisi.

Doğal kaynaklarımızın yok olmaması ve doğru bir şekilde kullanılması için bilinçli olmak gerekir. Ülkemizin kaynaklarını hiç tükenmeyecekmiş gibi kullanmak doğru değildir. Doğal kaynaklardan, bizden sonra gelecek nesillerin de yararlanma hakkı vardır. Doğal kaynaklar bilinçsizce tüketildiğinde gelecek nesiller yaşamlarını devam ettirmekte zorlanır. Bu nedenle sorumluluk bilinciyle hareket etmeli ve doğal kaynakları tasarruflu kullanmalıyız.

9) Buna göre aşağıdakilerden hangisi doğal kaynakların bilinçsizce kullanılmasına örnek olamaz?

- A) Balıkların üreme hızından daha fazla sayıda balık avlanması, denizlerde aşırı baskı oluşturarak doğal kaynağın tükenmesine yol açmıştır.
- B) Ormanların kendini yenileme hızından daha hızlı tüketilmesi, ormanları sınırlı ve tükenbilir bir kaynak hâline getirir.
- C) Su döngüsü suyun tekrar kullanılabilir olmasını sağlar. Suyun kendini temizleme kapasitesinin üzerinde kirletici madde suya atılırsa su kirliliği ortaya çıkar.
- D) Gelişmiş ülkelerde enerji üretimi fosil yakıtlar yerine güneş, rüzgâr, dalga gibi doğal kaynaklardan elde edilmektedir.

I-Evsel atıkların toprağa rastgele bırakılması.

II-Çiftçilerin bilinçsizce kimyasal gübre ve tarım ilacı kullanması.

III-Fabrika atıklarının gerekli işlemler yapılmadan toprağa salınması.

IV-Toprağın kirlenmesi canlıların yaşam alanlarının daralmasına neden olmaktadır.

V-Kirlenen toprak, tarımın yapılmasına ve canlıların yaşamını devam ettirmesine engel olmaktadır.

10) Yukarıdaki maddelerden hangileri toprak kirliliğinin nedenleri arasındadır?

- A) I ve III
- B) II ve V
- C) I, II ve III
- D) III, IV ve V

Sosyal Bilgiler 5.Ünite
Kaynakların Bilinçsiz Kullanımı
DENEME SINAVI
CEVAP ANAHTARI

1-B

6-C

2-D

7-D

3-A

8-A

4-B

9-D

5-C

10-C

Her türlü paylaşıma açıktır. Ticari amaçlı kullanılamaz. ©

Bu deneme sınavının hazırlanılmasında M.E.B. ders kitaplarındaki bilgilerden faydalanılmıştır.